

Notă informativă
la proiectul hotărârii Guvernului cu privire la modificarea
unor hotărâri ale Guvernului

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul hotărârii Guvernului cu privire la modificarea unor hotărâri ale Guvernului a fost elaborat de Ministerului Afacerilor Interne în comun cu Agenția Servicii Publice.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

Necesitatea elaborării proiectului hotărârii Guvernului cu privire la modificarea unor hotărâri ale Guvernului (*Hotărârea Guvernului nr.333/2002, Hotărârea Guvernului nr.125/2013*) rezultă din prevederile art. 3, alin. (4), lit. a) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, care statuează că actul normativ trebuie să se integreze organic în cadrul normativ în vigoare, scop în care proiectul actului normativ trebuie corelat cu prevederile actelor normative de nivel superior sau de același nivel cu care se află în conexiune.

Astfel, proiectul hotărârii Guvernului cu privire la modificarea unor hotărâri ale Guvernului (*în continuare – proiectul hotărârii Guvernului*) a fost elaborat în temeiul prevederilor:

- Legii nr. 273/1994 privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte în redacția Legii nr. 175/2021 pentru modificarea unor acte normative (*Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2021, nr. 302-306, art.431*) și a Legii nr. 80/2022 cu privire la modificarea unor acte normative (*Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2022, nr. 115-117, art. 204*);

- Legii nr. 273/1994 privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte și ale Legii nr. 269/1994 cu privire la ieșirea și intrarea în Republica Moldova în redacția Legii nr. 118/2022 pentru modificarea unor acte normative (*Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2022, nr. 164-169, art.295*);

- Legii nr. 71/2007 cu privire la registre în redacția Legii nr. 143/2018 pentru modificarea și completarea unor acte legislative (*Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 309-320, art. 482*);

- Legii nr.140/2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți în redacția Legii nr. 112/2020 pentru modificarea unor acte normative (*Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2020, nr.205-211, art. 454*);

- Legii nr.142/2018 cu privire la schimbul de date și interoperabilitate și ale Codului contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008 în redacția Legii nr. 212/2020 pentru modificarea unor acte normative (*Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2020, nr. 344-351, art. 235*);

- pct. 5 din Hotărârea Guvernului nr. 375/2020 pentru aprobarea Conceptului Sistemului informațional automatizat „Registrul împuternicirilor de reprezentare în baza semnăturii electronice” (MPower) și a Regulamentului privind modul de ținere a Registrului împuternicirilor de reprezentare în baza semnăturii electronice (*Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2020, nr. 153-158, art. 507*);

- Conceptului serviciului guvernamental de livrare (MDelivery), aprobat prin

Hotărârea Guvernului nr. 152/2021 (*Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2021, nr. 212-218, art. 366*) și a Regulamentului privind modul de funcționare și utilizare a serviciului guvernamental de livrare (MDelivery), aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 180/2022 (*Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2022, nr. 88-95, art. 240*) etc.

Proiectul hotărârii Guvernului cuprinde în sine amendamente care vin să optimizeze și să eficientizeze procesele de prestare a serviciilor publice de eliberare a actelor de identitate, de evidență a locuitorilor Republicii Moldova, precum și procesele de evidență a cetățenilor Republicii Moldova stabiliți cu domiciliul în străinătate și, ca urmare, de actualizare a Sistemului informațional automatizat „Registrul de stat al populației” cu informație veridică, prin implementarea unor mecanisme electronice și informaționale fiabile, flexibile și eficiente de schimb de date prin intermediul Platformei guvernamentale de interoperabilitate (MConnect), de prestare a serviciilor prin utilizarea împuternicirilor de reprezentare acordate prin intermediul Sistemului informațional automatizat „Registrul împuternicirilor de reprezentare în baza semnăturii electronice” (MPower), de livrare a rezultatelor prestării serviciilor publice către persoane fizice odată cu implementarea serviciului guvernamental de livrare (MDelivery) etc.

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Proiectul hotărârii Guvernului nu conține norme privind armonizarea cadrului normativ național cu legislația Uniunii Europene.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

I. Potrivit art. 13 din Legea nr. 467/2003 cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat, Registrul de stat al populației reprezintă un sistem unic integrat de evidență automatizată a persoanelor fizice, destinat colectării, stocării, actualizării și analizei informaționale privind persoanele fizice, inclusiv a datelor personale ale acestora, urmând ca informația respectivă să fie furnizată autorităților și instituțiilor publice, persoanelor fizice și persoanelor juridice.

Luând în considerare norma enunțată supra, precum și amendamentele operate la art. 25, alin. (1) din Legea nr. 71/2007 cu privire la registre prin Legea nr. 143/2018 pentru modificarea și completarea unor acte legislative (*în vigoare din 10.11.2021*), precum și la art. 3, alin. (1), lit. f) din Legea nr. 273/1994 privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte prin Legea nr. 175/2021 pentru modificarea unor acte normative (*în vigoare din 10.01.2022*), se propune modificarea pct. 13 din Regulamentul cu privire la Registrul de stat al populației, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 333/2002, potrivit căreia evidența tuturor persoanelor fizice din Republica Moldova se va ține în Registrul de stat al populației doar în forma electronică.

Prin urmare, toate persoanele care au renunțat la numărul de identificare de stat (IDNP) și la evidența automatizată în Registrul de stat al populației (*circa 3000*) vor fi supuse evidenței electronice în Registrul de stat al populației.

II. Amendamentele la Regulamentul privind eliberarea actelor de identitate și evidența locuitorilor Republicii Moldova, aprobat prin Hotărârea Guvernului

nr.125/2013 (*în continuare - Regulament*) au fost propuse atât în contextul modificărilor produse în actele normative de nivel superior și de același nivel menționate la pct.2 din prezenta notă, cât și pentru optimizarea și eficientizarea proceselor operaționale de prestare a serviciilor publice referitoare la eliberarea actelor de identitate și evidența locuitorilor Republicii Moldova, și anume:

În contextul argumentelor enunțate la partea I. din prezentul punct, precum și în vederea executării prevederilor art. 3, alin. (1), lit. f) din Legea nr. 273/1994 privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte în redacția Legii nr. 175/2021 pentru modificarea unor acte normative, se propune excluderea din punctele 5, 22, 26, 28, 30 și 81 din Regulament a prevederilor referitoare la renunțarea la evidența automatizată în Registrul de stat al populației a persoanelor care renunță la numărul de identificare de stat (IDNP) și obțin buletinul de identitate provizoriu fără IDNP, iar din punctele 4, 5, 80, 90, 96, 97, și 98 se propune excluderea reglementărilor referitoare la fișierul manual de evidență a persoanelor.

În contextul amendamentelor operate la art.4, alin. (1) din Legea nr. 269/1994 cu privire la ieșirea și intrarea în Republica Moldova prin Legea nr. 118/2022 pentru modificarea unor acte normative referitoare la optimizarea proceselor de prestare a serviciilor de obținere a autorizației de emigrare, precum și în vederea corelării termenelor de prestare a serviciilor de eliberare a actelor de identitate, prevăzute în anexa nr. 2 la Hotărârea Guvernului nr. 966/2020 cu privire la serviciile prestate de către Agenția Servicii Publice se propune modificarea prevederilor pct. 7 din Regulament referitoare la termenul de prestare a serviciilor pentru obținerea autorizației de emigrare din „până la 3 luni” în „până la 20 de zile lucrătoare”, iar pentru eliberarea actelor de identitate – substituirea termenului de „30 de zile calendaristice” cu termenul „20 de zile lucrătoare”.

Totodată, cu scopul contracarării tentativelor de obținere a primului act de identitate prin furt de identitate de către persoana care până la data depunerii cererii nu a fost identificată sau identificarea anterioară a acesteia nu poate fi probată, se propune ca termenul minimal pentru eliberarea primului act de identitate național să nu fie mai mic de 5 zile lucrătoare, în cazul solicitării acestuia în termene restrânse. Termenul restrâns, mai mic de 5 zile lucrătoare, nu permite persoanei responsabile din cadrul autorității competente efectuarea verificărilor suplimentare necesare pentru a stabili veridicitatea și conformitatea datelor declarate în autobiografia persoanei supuse identificării cu acelea din documentele de stare civilă și alte documente justificative prezentate de către aceasta.

Relevăm, că în majoritatea cazurilor de obținere a primului act de identitate prin furt de identitate (*acte de identitate eliberate la două persoane cu imagini faciale diferite, dar cu aceleași date cu caracter personal, în temeiul aceluiași acte de stare civilă*), serviciul a fost solicitat în ziua adresării sau în termen de o zi lucrătoare, motiv elocvent pentru susținerea modificării respective.

Completările propuse la normele din punctele 7 și 131 referitoare la documentele justificative necesare pentru prestarea serviciilor publice vin în contextul prevederilor alin. (3¹) din art. 6 din Legea nr.142/2018 cu privire la schimbul de date și interoperabilitate, introdus prin Legea nr. 212/2020 pentru modificarea unor acte normative, potrivit cărora participanții publici sunt obligați să asigure prestarea

serviciilor fără a solicita documente în cazul în care datele conținute în aceste documente sunt disponibile în resursele informaționale și pot fi consumate sau furnizate prin intermediul platformei de interoperabilitate.

În temeiul prevederilor art. 3, alin. (8) din Legea nr. 273/1994 privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte în redacția Legii nr. 118/2022 pentru modificarea unor acte normative, se propune completarea punctului 12 cu un enunț care prevede că la eliberarea actelor de identitate ale cetățeanului Republicii Moldova persoanelor, cetățeni ai altor state, născute pe teritoriul Republicii Moldova care redobândesc cetățenia Republicii Moldova sau sunt recunoscute cetățeni ai Republicii Moldova în condițiile prevederilor art. 12, alin. (1¹) din Legea cetățeniei Republicii Moldova nr. 1024/2000, numele și prenumele acestora se înscriu în actele de identitate potrivit actului de naștere național, înregistrat de organul de stare civilă din Republica Moldova, prin utilizarea, după caz, a regulilor de transliterare a numelui și prenumelui din limba rusă în limba de stat.

Norma respectivă se referă doar la persoanele născute pe teritoriul Republicii Moldova, actele de naștere ale cărora au fost întocmite și certificatele de naștere au fost eliberate fie în limba română, fie în limba rusă în funcție de perioada istorică în care acestea s-au născut, și anume de organele de stare civilă ale statului, în componența căruia se afla/se află teritoriul actual al Republicii Moldova (Regatul Român, URSS, Republica Moldova).

Această completare a fost propusă de către Agenția Servicii Publice luând în considerare avizul pozitiv al Institutului de Filologie Română „Bogdan Petriceicu-Hașdeu” al Ministerului Educației și Cercetării al Republicii Moldova (*nr.201 din 22.11.2021*) la scrisoarea ASP nr. 01/8716 din 12.11.2021, prin care s-a solicitat opinia oficială a instituției referitoare la transliterarea numelor proprii, la eliberarea actelor de identitate cetățenilor străini, născuți pe teritoriul Republicii Moldova ca urmare a redobândirii sau dobândirii cetățeniei Republicii Moldova prin recunoaștere în condițiile prevederilor art. 12, alin. (1¹) din Legea cetățeniei Republicii Moldova nr.1024/2022, precum și cetățenilor Republicii Moldova care dețin și cetățenia altor state.

Institutul de Filologie Română „Bogdan Petriceicu-Hașdeu” a susținut propunerea Agenției Servicii Publice referitoare la ortografierea numelor de persoane ale cetățenilor Republicii Moldova care redobândesc cetățenia și a considerat corectă revenirea la varianta română a numelui acestora de până la renunțarea la cetățenia Republicii Moldova și, ca urmare, necesitatea modificării cadrului legal în acest sens, prin solicitarea prezentării certificatului de naștere al cetățeanului, eliberat anterior în Republica Moldova, pe lângă actul de identitate eliberat de un alt stat.

Modificarea literelor a) – c) din punctul 14¹ se propune pentru corelarea normelor referitoare la depunerea cererii pentru eliberarea actelor de identitate minorilor la prevederile art. 4, alin. (1³) din Legea nr. 273/1994 privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte în redacția Legii nr. 118/2022 pentru modificarea unor acte normative, care stabilesc persoanele și autoritățile îndreptățite să reprezinte minorul în funcție de statutul și de forma de protecție a acestuia stabilite în condițiile prevederilor Legii nr. 140/2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți în redacția Legii nr.112/2020 pentru modificarea

unor acte normative (*în vigoare din 14.08.2020*).

În conformitate cu prevederile art. 12⁴, alin. (1) din Legea nr. 140/2013, în redacția Legii nr. 112/2020 pentru modificarea unor acte normative exercitarea atribuțiilor reprezentantului legal al copilului cu statut de copil rămas temporar fără ocrotire părintească sau de copil rămas fără ocrotire părintească este asigurată de către autoritatea tutelară teritorială, cu excepția copiilor plasați în serviciul tutelă/curatelă, pentru care reprezentantul legal este tutorele/curatorul.

Prin urmare, la litera b) din punctul 14¹ în redacție nouă se precizează că în cazul copilului ai cărui părinți (unicul părinte) sunt minori (este minor), în calitate de solicitant acționează reprezentantul legal al părinților minori (unicului părinte minor), iar la litera c) se stabilește că în cazul copilului separat de părinți, inclusiv al celui plasat în serviciul de plasament de tip familial, cu excepția serviciului tutelă/curatelă, sau în serviciul de plasament de tip rezidențial, cererea se depune de către autoritatea tutelară teritorială în a cărei rază de competență teritorială este locul aflării sau de plasament al copilului, cu prezența obligatorie a acestuia.

E de menționat că norma de la punctul 14¹, litera c) se răsfrânge și asupra copiilor separați de părinți din cauza aflării temporare a părinților/unicului părinte pentru o perioadă mai mare de două luni în altă localitate din țară sau de peste hotare, indiferent de faptul dacă asupra acestora a fost sau nu instituită custodia.

În pofida faptului că potrivit prevederilor art.13 din Legea nr.140/2013 în redacția Legii 112/2020, în scopul asigurării creșterii, îngrijirii și educației adecvate copilului ai căror părinți/unicul părinte sunt plecați pentru o perioadă mai mare de două luni în altă localitate din țară sau de peste hotare, autoritatea tutelară locală (*primarii de sate (comune) și de orașe*) instituie custodia ca formă de protecție temporară a copilului, potrivit prevederilor art. 61, alin. (2¹) din Codul Familiei în redacția Legii nr. 112/2020, părinții rămân în continuare să fie reprezentanții legali ai copilului, iar custodele exercită doar atribuțiile de responsabil legal al acestuia. Prin urmare, custodele nu este în drept să reprezinte copilul asupra căruia este instituită custodia pentru obținerea actelor de identitate pe numele acestuia.

E de menționat că la 24.11.2020 a fost lansat Sistemul informațional automatizat „Registrul împuternicirilor de reprezentare în baza semnăturii electronice” (MPower), prin intermediul căruia cetățenii, mediul de afaceri și autoritățile publice au posibilitatea să acorde împuterniciri de reprezentare, într-un mod complet autonom și gratuit, unor persoane care vor acționa în numele lor pentru obținerea unui serviciu public. În acest context se propune completarea literelor e) și f) din punctul 14¹, precum și a punctelor 17, 42, 104, 105, 120, 123, 126, 136 din Regulament cu o nouă formă de reprezentare în cazul prestării serviciilor publice de eliberare a actelor de identitate și de înregistrare la domiciliu și/sau la reședința temporară, și anume acordată prin împuternicirile de reprezentare în baza semnăturii electronice. Potrivit prevederilor art. I și ale art. XI, alin. (1) din Legea nr. 80/2022 cu privire la modificarea unor acte normative, reglementările referitoare la împuternicirile de reprezentare în baza semnăturii electronice, consemnată în Registrul împuternicirilor de reprezentare în baza semnăturii electronice, vor intra în vigoare la 01.01.2023.

Actualmente actele de identitate, la solicitarea titularilor, se livrează la locul de

domiciliu, sau de reședință temporară, sau la locul aflării prin intermediul rețelei poștale a ÎS „Poșta Moldovei”, iar în municipiile Chișinău, Bălți și Comrat și în suburbiile acestora – prin intermediul serviciului de curierat al Agenției Servicii Publice.

E de menționat că potrivit Conceptului serviciului guvernamental de livrare (MDelivery), aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 152/2021 scopul dezvoltării serviciului MDelivery este de a oferi autorităților, instituțiilor publice și prestatorilor de servicii publice o soluție software eficientă, fiabilă și modernă, care urmează a fi utilizată în calitate de mecanism unic de livrare fizică a rezultatelor prestării serviciilor publice către persoane fizice și juridice de drept privat. Odată cu instituirea acestui serviciu guvernamental, toate livrările rezultatelor prestării serviciilor publice se vor realiza doar prin intermediul soluției tehnologice respective.

În contextul raționamentelor enunțate se propune completarea punctului 17 cu reglementări potrivit cărora, la cererea persoanei, actul de identitate poate fi livrat la domiciliul, sau la reședință temporară, sau la locul aflării acesteia prin intermediul serviciului guvernamental de livrare (MDelivery).

La punctul 23 se propune extinderea termenului de valabilitate al buletinului de identitate provizoriu eliberat persoanelor deținute, și anume – pe termenul aflării în detenție, dar nu mai mare de 10 ani, din considerentele că, în special, în perioada preelectorală, persoanele care execută o pedeapsă penală privativă de libertate solicită eliberarea buletinului de identitate provizoriu pentru exercitarea dreptului de vot din lipsa documentelor de stare civilă necesare pentru eliberarea buletinului de identitate. În același timp, categoria respectivă de persoane nu beneficiază de înlesniri la eliberarea actelor de identitate și pe motiv că termenul de valabilitate actual al buletinului de identitate provizoriu eliberat deținuților constituie 1 an, aceștia se confruntă cu deficiențe financiare legate de necesitatea achitării tarifului stabilit pentru preschimbarea acestui document în fiecare an, care constituie 70 de lei.

Normele din punctele 25 și 58 au fost corelate la prevederile art. 8, alin. (2) din Legea nr. 273/1994 în redacția Legii nr.118/2022, care stabilesc cazurile de prezentare a fișei de însoțire și influența acesteia asupra valabilității buletinului de identitate.

Relevăm că, începând cu 7 martie 2013, mențiunea privind înregistrarea la domiciliu se conține pe partea verso a buletinelor de identitate și a permisului de ședere permanentă, iar fișa de însoțire la actele de identitate respective se eliberează pentru a face dovada înregistrării la reședința temporară a titularului, iar în cazul cetățenilor Republicii Moldova și pentru aplicarea, în condițiile legii, a mențiunii care confirmă participarea la votare în ziua desfășurării scrutinului electoral. Lipsa fișei de însoțire nu influențează asupra valabilității actului de identitate. În cazul străinilor, fișa de însoțire se eliberează doar în cazul înregistrării acestora la reședința temporară.

Aceste considerente denotă că nu este rezonabil ca titularul să poarte permanent fișa de însoțire asupra sa pentru a fi prezentată de fiecare dată împreună cu actul de identitate, decât în cazul în care este necesar să facă dovada înregistrării la reședința temporară, iar în cazul titularilor actelor de identitate de generația I, eliberate până la 7 martie 2013 – pentru a face dovada înregistrării la domiciliu și/sau la reședința temporară. În caz contrar sporește riscul de a fi pierdută sau deteriorată.

Punctele 26, 42, 63 și 65 care prevăd documentele necesare pentru eliberarea actelor de identitate cetățenilor Republicii Moldova și pentru străini, au fost supuse modificărilor cu scopul revizuirii listei documentelor prezentate la depunerea cererii pentru eliberarea actelor de identitate de către persoanele și autoritățile îndreptățite să reprezinte minorul în funcție de statutul și de forma de protecție a acestuia.

Astfel, în cazul copilului separat de părinți, inclusiv al celui plasat în serviciul de plasament de tip familial, cu excepția serviciului tutelă/curatelă sau în serviciul de plasament de tip rezidențial, urmează a fi prezentate documentele ce confirmă statutul copilului și împuternicirile de reprezentare a acestuia, precum și identitatea reprezentantului autorității tutelare teritoriale în a cărei rază de competență teritorială este locul aflării sau de plasament al copilului.

Punctele 32 și 33 care se referă la identificarea copiilor și a persoanelor asupra cărora a fost instituită măsura de ocrotire judiciară sub forma tutelei au fost reformulate în contextul modificărilor ce se referă la persoanele și autoritățile îndreptățite să reprezinte minorul sau persoana ocrotită în funcție de statutul și de forma de protecție a acestora.

Pentru evitarea cazurilor de obținere a actelor de identitate prin fraudă, punctul 34 care reglementează modul de identificare a persoanei se completează cu prevederile referitoare la prezentarea autobiografiei persoanei supusă identificării, precum și la verificarea prin resursele informaționale a datelor declarate despre persoana supusă identificării și despre rudele acesteia de către persoana responsabilă din cadrul autorității competente.

În același context, pentru a reda spor de precizie, punctul 43 se completează cu clauza care prevede că identificarea persoanei la eliberarea pașaportului se efectuează în aceleași condiții ca și la eliberarea buletinului de identitate, stabilite la punctele 32-36 din Regulament.

La punctul 51 se precizează că Agenția Servicii Publice personalizează pașapoartele diplomatice și de serviciu în temeiul demersului Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene, or autoritatea competentă pentru eliberarea pașapoartelor diplomatice și de serviciu este Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene.

Completarea Regulamentului cu punctul 76¹ derivă din necesitatea reglementării situațiilor în care la eliberarea actelor de identitate persoanei internate în instituție medicală și aflate în stare gravă (inconștientă, în comă) nu este posibilă preluarea imaginii faciale a acesteia și nici prezentarea fotografiei de dată recentă, precum și a situațiilor în care imaginea facială a solicitantului nu poate fi preluată pe motiv că acesta are leziuni sau traumatisme faciale grave sau pe fața acestuia este aplicat pansament și nu este posibilă prezentarea fotografiei de dată recentă .

Astfel, în aceste situații se propune preluarea imaginii faciale din Registrul de stat al populației, actualizată la eliberarea ultimului act de identitate.

Aplicând analogia normei de drept, se propune completarea punctului 78 cu prevederea privind eliberarea pașaportului pe termen de 12 luni fără amprente digitale categoriei de persoane specificată supra în conformitate cu reglementările art. 2, alin.

(8) din Legea nr. 273/1994 privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte.

Modificarea punctelor 81 și 82 se propune în vederea consolidării procedurii de eliberare a actelor de identitate, în special a normelor privind depunerea cererii, ceea ce va asigura evitarea ilegalităților, și anume a depunerii cererii pentru eliberarea actului de identitate pe numele unei persoane de către o altă persoană terță care nu este investită cu acest drept în condițiile prevederilor legale. Subsecvent, suplimentar la cazurile stabilite în care actele de identitate nevalabile se ridică de către autoritatea emitentă sau alte organe de stat investite prin lege cu acest drept, precum și cazurile când actul de identitate sau mențiunile de pe fișa de însoțire la acesta sunt declarate nule de drept, se completează cu cazul în care actul de identitate se consideră nevalabil pe motivul că la eliberarea acestuia au fost eludate normele legale.

Normele de la punctele 82 și 86 au fost ajustate la rigorile art. 110¹ din Codul administrativ al Republicii Moldova nr.116/2018, în partea ce ține de informarea titularilor actelor de identitate prin mijloace electronice de comunicare despre posibilitatea ridicării actelor respective sau despre constatarea nulității acestora.

Se propune completarea punctului 103 cu o clauză care să prevadă depunerea declarației de primire în spațiul locativ de către proprietarul sau coproprietarii locuinței pentru înregistrarea persoanei la domiciliu sau la reședința temporară în locuința asupra căreia dreptul de proprietate în Registrul bunurilor imobile este înregistrat provizoriu.

Modificarea propusă se impune în condițiile prevederilor art. 432, alin. (2) din Codul civil al Republicii Moldova nr.1107/2002, care statuează că se consideră dobândit sub condiție suspensivă dreptul de proprietate transmis în temeiul contractului de vânzare-cumpărare în care s-a stipulat că vânzătorul își rezervă dreptul de proprietate până la plata tuturor sumelor datorate de către cumpărător conform aceluși contract (rezerva proprietății), precum și în temeiul contractului de leasing în care s-a stipulat că locatarul dobândește dreptul de proprietate după executarea integrală a obligațiilor sale conform aceluși contract.

În aceste situații informația cu privire la rezervarea dreptului de proprietate al vânzătorului până la plata tuturor sumelor datorate conform contractului de către cumpărător se consemnează în Registrul bunurilor imobile, iar dreptul de proprietate al cumpărătorului se înregistrează provizoriu.

De asemenea se propune completarea punctului 103 cu alineatul care să stabilească că în cazul în care dreptul de proprietate asupra locuinței în Registrul bunurilor imobile este înregistrat în temeiul contractului de înstrăinare a bunului cu condiția întreținerii pe viață, declarația de primire în spațiul locativ pentru înregistrarea la domiciliu sau la reședința temporară se depune și de către beneficiarul întreținerii.

Aceste prevederi au menirea de a proteja beneficiarul întreținerii de eventualele abuzuri din partea întreținătorului și sunt în concordanță cu normele art. 1217, alin. (1) și alin. (2) din Codul civil al Republicii Moldova nr.1107/2002, care stabilesc că în timpul vieții beneficiarul întreținerii, dobânditorul nu are dreptul să înstrăineze bunul, iar în cazul bunului imobil și al altor bunuri asupra cărora drepturile se dobândesc, conform legii, prin înregistrare într-un registru de publicitate, această interdicție se

notează în registrul respectiv. Gajarea sau grevarea în alt mod a bunului se permite numai cu acordul beneficiarului întreținerii.

În vederea realizării exhaustive a dreptului de folosință asupra locuinței obținut de către persoane în temeiul contractului de comodat, se propune completarea punctului 106 ce se referă la documentele care atestă dreptul de proprietate sau de folosință asupra locuinței cu subpunctul 4²⁾ în care se indică contractul de comodat încheiat în condițiile prevederilor legale.

Punctul 117 se exclude ca fiind irelevant deoarece în practica nu se atestă solicitări pentru înregistrarea la reședința temporară în instituții de plasament, medico-sanitare specializate, psihoneurologice, penitenciare etc., fără aplicarea mențiunii respective pe actul de identitate, or în adresa de reședință temporară nu se specifică tipul locuinței. Mai mult potrivit art. 58, alin. (3), lit. a) din Codul electoral nr. 1381/1997 votarea se efectuează în baza buletinului de identitate al cetățeanului Republicii Moldova, cu fișa de însoțire care confirmă domiciliul sau reședința alegătorului pe teritoriul secției de votare.

În scopul ținerii evidenței veridice a copiilor, se propune completarea punctului 121 cu norma care prevede că copilul înregistrat la domiciliu sau la reședința temporară a părinților/unicului părinte nu poate fi radiat din evidență la solicitarea părinților/unicului părinte, dacă părinții/unicul părinte rămâne în continuare înregistrat pe adresa respectivă, cu excepția cazurilor de înregistrare a copilului la adresa celui alt părinte în cazul în care domiciliază pe adrese diferite sau la o altă adresă dacă copilul are vârsta peste 14 ani.

Capitolul VIII „Autorizarea emigrării” se propune a fi expus în redacție nouă cu scopul corelării prevederilor referitoare la eliberarea autorizației de emigrare a cetățeanului Republicii Moldova la rigorile Legii nr. 269/1994 cu privire la ieșirea și intrarea în Republica Moldova în redacția Legii nr. 118/2022.

Revizuirea capitolului respectiv are ca scop optimizarea serviciului de obținere a autorizației de emigrare pentru cetățenii Republicii Moldova cu domiciliul și/sau reședința temporară pe teritoriul Republicii Moldova care vor să-și stabilească domiciliul în străinătate, precum și simplificarea procedurii de obținere a pașaportului cu mențiunea respectivă pentru acei care nu domiciliază în Republica Moldova și prezintă dovezi privind stabilirea domiciliului în străinătate: actul de identitate (permisul de ședere, pașaportul de uz intern etc.) eliberat de autoritățile străine care atestă domicilierea/șederea legală în statul respectiv. Această procedură urmează a fi simplificată sub toate aspectele atât prin reducerea termenului de prestare a serviciului de obținere a autorizației de emigrare (de la „până la 3 luni” la „până la 20 de zile lucrătoare”), cât și prin reducerea listei documentelor prezentate.

Potrivit prevederilor actuale ale Capitolului VIII, după obținerea autorizației de emigrare, persoana este radiată din evidența de la domiciliul din Republica Moldova pe motivul „Emigrare autorizată” și i se ridică buletinul de identitate care se distruge în modul stabilit. Aceste persoane sunt luate în evidență în Registrul de stat al populației ca emigrate autorizat de iure și de facto.

Potrivit Registrului de stat al populației la data de 01.04.2022 se atestau 111 678 de cetățeni ai Republicii Moldova care au emigrat autorizat în condițiile prevederilor

legale și s-au stabilit cu domiciliul permanent în străinătate. De facto mult mai mulți cetățeni ai Republicii Moldova sunt deja stabiliți cu domiciliul în străinătate, fără a urma procedura de obținere a autorizației de emigrare.

Din numărul total al cetățenilor Republicii Moldova care dețin pașaportul cetățeanului Republicii Moldova distingem două categorii: cetățenii care de facto și de iure emigrează și se stabilesc cu domiciliu în străinătate și cetățenii care pleacă temporar (*pe o perioadă nu mai mare de 90 de zile pe parcursul a 180 de zile dintr-un an*) în străinătate (*în interes de serviciu, la odihnă, la rude etc.*).

De menționat că o bună parte din ultima categorie de cetățeni a plecat temporar în străinătate, în baza pașaportului cetățeanului Republicii Moldova, în căutarea unui loc de muncă, la studii, începând cu anul 1995 (*anul în care a fost eliberat primul pașaport național*) și ulterior s-au stabilit cu domiciliul, fără a urma procedura legală de autorizare a emigrării, obținând acte de identitate ale statului respectiv care le permit șederea legală pe teritoriul acestuia pe o perioadă mai îndelungată decât cea indicată supra.

Mai mult, luând în considerare că legislația în materie de cetățenie a Republicii Moldova admite multipla cetățenie (*din anul 2003*), putem presupune că mulți dintre conaționali noștri stabiliți cu domiciliul în străinătate au dobândit cetățenia statului de reședință, fără a renunța la cetățenia Republicii Moldova, fără a trece procedura legală de autorizare a emigrării pe motiv că autoritățile străine nu le-au cerut. Alții au dobândit cetățenia altui stat (*Ucrainei, Rusiei etc.*), aflându-se pe teritoriul Republicii Moldova, și astfel obținând posibilitatea de a se afla pe teritoriul acestor state pe un termen nelimitat, iar în cazul deținerii cetățeniei unui stat membru al Uniunii Europene (*române, bulgare etc.*) – pe teritoriul tuturor statelor din spațiul comunitar. Aceștia din urmă, la fel pot deține pașaportul cetățeanului Republicii Moldova valabil/nevalabil și act de identitate al altui stat. Totodată aceste persoane rămân în evidență în Registrul de stat al populației ca cetățeni ai Republicii Moldova, cu înregistrare la domiciliu și/sau la reședința temporară, posedând și buletin de identitate și pașaport.

Dacă să ne referim la datele statistice privind deținătorii buletinelor de identitate nevalabile atestate la scrutinele electorale din ultimii ani, și anume: la alegerile locale generale din 20.10.2019 – 165 761, la alegerile prezidențiale din 01.11.2020 – 191 347 și la alegerile parlamentare din 11.07.2021 – 201 676, iar la data de 01.04.2022 – circa 224 000 – constatăm tendința de creștere a acestui indicator.

Cetățenii Republicii Moldova stabiliți cu domiciliul sau aflați temporar în străinătate pot solicita obținerea buletinului de identitate și a pașaportului prin intermediul misiunilor diplomatice și al oficiilor consulare. Actualmente cererile respective pot fi depuse la 40 de misiuni diplomatice și oficii consulare acreditate în străinătate.

Cetățenii Republicii Moldova care nu au obținut autorizația de emigrare, dar sunt stabiliți cu domiciliul în străinătate, pentru a obține pașaportul sunt obligați să dețină buletinul de identitate aflat în termen de valabilitate. În cazul în care buletinul de identitate are statut „nevalabil” titularul este obligat să solicite concomitent eliberarea ambelor documente.

Potrivit noilor prevederi legale corelate la Legea nr. 269/1994 cu privire la

ieșirea și intrarea în Republica Moldova în redacția Legii nr. 118/2022, cetățenii Republicii Moldova stabiliți cu domiciliul în străinătate, la prezentarea documentelor justificative (actelor de identitate eliberate de autoritățile străine care fac dovada șederii legale pe teritoriul statului respectiv), vor putea obține pașaportul cetățeanului Republicii Moldova cu mențiunea privind autorizația de emigrare în țara de reședință prin procedură simplificată, care presupune excluderea obligativității deținerii buletinului de identitate valabil, prezentării documentelor confirmative ce atestă radierea din evidența militară (pentru acei supuși militar) și a adevărului privind predarea carnetului de pensionar (pentru persoanele beneficiare de prestații sociale).

La examinarea cererii pentru obținerea pașaportului cu mențiunea privind autorizația de emigrare sau pentru aplicarea acestei mențiuni în pașaportul valabil, depuse atât de cetățenii Republicii Moldova care domiciliază pe teritoriul țării și vor să-și stabilească domiciliul în străinătate, cât și de acei care deja s-au stabilit cu domiciliul în străinătate, informația respectivă va fi comunicată autorităților competente (serviciilor teritoriale de asistență socială, centrelor administrativ-militare, Serviciului de Informații și Securitate) de către ASP, în regim on-line, ca urmare a integrării sistemelor informaționale pe platforma de interoperabilitate MConnect.

Pentru ridicarea pașaportului cu mențiunea respectivă, titularul va fi obligat să se radieze de la evidența de la domiciliu și/sau reședința temporară de pe teritoriul Republicii Moldova în baza buletinului de identitate, inclusiv a aceluia cu termen de valabilitate expirat, declarat pierdut sau furat și să-l predea angajatului responsabil al ASP sau, după caz, funcționarului consular. Buletinul de identitate va fi anulat și distrus în modul stabilit. În cazul în care cetățeanul Republicii Moldova stabilit cu domiciliul în străinătate va solicita să revină în țară, pentru domiciliere permanentă, acesta va putea solicita buletinul de identitate pe motivul repatrierii cu înregistrarea la adresa de domiciliu sau de reședință temporară respectivă, la orice serviciu eliberare a actelor de identitate, în condițiile, în termenele și la tarifele stabilite pentru toate celelalte motive de eliberare a buletinului de identitate.

Normele propuse vor avea efecte benefice nu numai pentru cetățenii Republicii Moldova stabiliți cu domiciliul în străinătate, dar și pentru actualizarea Registrului de stat al populației cu informație veridică.

De asemenea, ca urmare a ajustării normelor Regulamentului la prevederile Legii nr. 269/1994 cu privire la ieșirea și intrarea în Republica Moldova în redacția Legii nr.118/2022, obținerea autorizației de emigrare va avea loc în aceleași condiții legale care sunt stabilite pentru eliberarea pașaportului și a documentului de călătorie, în vederea asigurării integrale a dreptului cetățeanului la libera circulație și emigrare care este garantat de art. 27 din Constituția Republicii Moldova.

Totodată, la elaborarea proiectului hotărârii Guvernului s-a ținut cont și de prevederile art. 54 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, potrivit cărui la Regulamentul privind eliberarea actelor de identitate și evidența locuitorilor Republicii Moldova, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.125/2013 au fost înaintate propuneri de modificare, inclusiv de ordin redacțional.

5. Fundamentarea economico-financiară

Implementarea amendamentelor propuse la pct. 13 din Regulamentul cu privire la

Registrul de stat al populației, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 333/2002 și la Regulamentul privind eliberarea actelor de identitate și evidența locuitorilor Republicii Moldova, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.125/2013 nu necesită mijloace financiare din bugetul de stat.

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Prezentul proiect al hotărârii Guvernului se încorporează în sistemul actelor normative și nu necesită abrogarea sau modificarea altor acte normative de același nivel.

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului

În conformitate cu prevederile articolelor 8 și 9 din Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, publicul a fost informat referitor la inițierea elaborării prezentului proiect, inclusiv prin publicarea acestuia pe pagina web oficială a Ministerului Afacerilor Interne.

Secretar de stat

Jana COSTACHI